

उपहस्तिका [उपगता हस्तं अत इत्वम्] A small purse (or box) containing the ingredients necessary for betel-chewing (e. g. leaves, chunam, catechu, betel &c.) (Mar. चंची, बटवा, झोळणा); उपहस्तिकायास्ताम्बूलं कर्पूर-सहितमुद्धृत्य Dk. 116.

उपहा 3 Ā. To descend, come down upon; निजौजसो-ज्जासयितुं जगद्गुहामुपाजिहीथा न महीतलं यदि Śi. 1. 37.

उपहालकः N. of the Kuntala country, q. v.

उपह 1 P. 1 To fetch, bring near, भक्त्युपहत Bg. 9. 26; फलमिभ्रमर्धमुपहर Ś. 1; तमस्योपहर Ś. 7; so बलिम् अन्नम् &c. -2 To offer, present, give (with dat. or gen.); विमानप्रतिमां तत्र मयेन सुकृतां सभाम् । पाण्डवानामुपहृतां स दृष्ट्वा पर्यतप्यत ॥ Mb. 1. 1. 135. तथापि राजपरिग्रहोऽस्य प्रमुत्त्वमुपहरति M. 1 invests with importance; मातृभ्यो बलिमुपहर Mk. 1; नीवारभागधेयमस्माकमुपहरन्तु Ś. 2; दर्भान् ऋत्विग्भ्य उपहरामि Ś. 3; Mv. 6. 22; K. 40, 65; R. 14. 19, 16. 86, 19. 12; उपहर पादम् M. 3 give. -3 To serve out or distribute (food). -4 To offer as a victim, sacrifice; प्रागुपयाचितं स्त्रीरत्नमुपहर्तव्यम् Māl. 5; मालतीमुपहरन् 9. -5 To put down, throw. -6 To collect, gather together. -7 To take away, destroy. -8 To employ, apply, use. -Caus. To cause to offer or bring; मां प्रियाण्युपहारय Bk. 8. 84.

उपहरणम् 1 Bringing near, fetching. -2 Taking, seizing. -3 Offering gifts to superiors, deities &c. -4 Offering victims. -5 Serving out food or distributing it.

उपहर्तृ a. One who offers, presents; Server (of food &c.); a host; Ms. 5. 51.

उपहारः 1 An oblation. -2 A gift, present (In general); रत्नपुष्पोपहारेण छायामानर्चं पादयोः R. 4. 84; नृत्योपहारः Me. 34; K. 17, 41, 130, 183. -3 A victim, sacrifice, an offering to a deity; सपर्यां सपशूपहारम् R. 16. 39; Māl. 1; उपहारीकृतास्मि Māl. 2; Ve. 4. 7. -4 A complimentary gift, present to a superior &c. -5 (a) Offering of flowers &c.; flowery gifts; collection of flowers; म्यानपुष्पोपहारः R. 5. 74; Ku. 6. 42. (b) Presents (to gods) of flowers &c.; materials of worship; गन्धैर्माल्यैः सुरभिभिर्बलिभिर्भूषदीपकैः । उच्चावचैश्चोपहारैः प्रवालफलतण्डुलैः ॥ Bhāg. 10. 22. 3. V. 3; Śi. 11. 36. -6 Honour. -7 Indemnity, presents given as the price of peace; कपालसन्धिर्विज्ञेयः केवलं समसन्धितः । संप्रदानाद्भवति य उपहारः स उच्यते ॥ H. 4. 110. -8 Food distributed to guests. -9 Exultation, mirth (consisting of laughter, dance, singing &c.); कृतपुष्पोपहारा भूरधिकां पुष्यति श्रियम् Rām. 5. 11. 20.

उपहारकः, उपहारिका 1 An offering, oblation. -2 Gift, present; Bhāg.

उपहारिन् a. 1 Giving, presenting, bringing on; परिभ्रवोपहारिणः M. 5. -2 Sacrificing.

उपहार्यम् An offering, oblation; अथ कृत्वोपहार्याणि चतुर्दश्यां महामतिः Mb. 13. 91. 8.

उपहृत p. p. 1 Offered, presented. -2 Immolated, offered as a victim. -3 Served out (as a food). -4 Taken, collected.

उपहोमः A supplementary sacrifice.

उपह्वरः 1 A solitary or lonely place, privacy; उपह्वरे पुनरित्यशिक्षयं धनमित्रम् Dk. 54 in secret. -2 Proximity; गत्वैका कथयामास क्षत्रियाणामुपह्वरे Mb. 1. 179. 23. उपह्वरे समानान्य Śiva. B. 15. 27. (रहोऽन्तिकमुपह्वरे). -रः Ved. 1 Bend, curve, slope. -2 Declivity; उपह्वरे यदु परा अपिन्वन्. Rv. 1. 62. 6. -3 The curved form of the Soma vessel. -4 A car.

उपह्वे 1 Ā. (P. also) 1 To invoke, call near to (in a liturgical sense); (with acc., dat. or loc.); तामिहोपह्वये श्रियम्. -2 To call; त्वयोपह्वतः U. 5. 8. Śi. 7. 58.

उपह्वः 1 Calling to, invitation. -2 Summoning, invoking; वीनामुपसरं दृष्ट्वा तेऽन्योन्योपहवा गुहाम् Bk. 7. 60.

उपह्व्यः A kind of sacrifice.

उपहृत a. 1 Summoned, invoked, called उपहृता भूरिधनाः सखायः स्वादुसंमुदः Av. 7. 60. 4. -2 Called near; अविरतमेधितभावनोपहृतः Bhāg. 4. 31. 20.

उपहृतिः f. Calling, inviting; उपहृतिषु पतिषु Śi. 14. 30; 17. 49.

उपह्वानम् 1 Calling, inviting. -2 Invoking with prayers.

उपांशु ind. 1 In low voice or whisper; वक्त्रं पर्जन्य उपांशुगर्जितः Bhāg. 10. 3. 50. -2 Secretly, in secret or private; परिचेतुमुपांशु धारणाम् R. 8. 18; cf. also तस्मात् यत् किञ्चित् प्राजापत्यं क्रियते उपांशुवेव तत् क्रियते इति । ŚB. on MS. 10. 8. 57. ऋतम् a vow observed in secret; भिन्यामहं तस्य शिर इत्युपांशुव्रतं मम Mb. 8. 69. 10. -शुः 1 A prayer uttered in a low voice, muttering of prayers; जिह्वोष्ठौ चालयेत् किञ्चिद् देवतागतमानसः । निजश्रवणयोग्यः स्यादुपांशुः स जपः स्मृतः ॥ विधियज्ञाज्जपयज्ञो विशिष्टो दशभिर्गुणैः । उपांशुः स्याच्छतगुणः साहस्रो मानसः स्मृतः ॥ Ms. 2. 85. -2 (Hence) silence itself. -3 N. of a Soma offering. -त्वम् Silence. उपांशुत्वं प्रजापतेधर्मः । ŚB. on MS. 10. 8. 52. -Comp. -क्रीडित a. made the companion of; (a king's) private amusements. -ग्रहः The first ladle full of soma pressed at the sacrifice. -दण्डः A punishment inflicted in secret; विद्विष्टानुपांशुदण्डेन जनपदकोपेन वा साधयेत् Kau. A. 1. 13. -याजः a kind of sacrifice. -वधः A clandestine murder; षवधमाकलय Mu. 2; Śi. 13. 54.

उपाक a. Ved. Joined together, near. -के (du.) An epithet of night and morning; आ भन्दमाने उपाके Rv. 1. 142. 7. -ind. In the immediate neighbourhood, before or in the presence of.

उपाक 8 U. 1 To fetch, bring near; तेभ्य इमं बलिमुपाकरोति Āśval. -2 To summon, invite. -3 To deliver, offer, grant, bestow, give (to another); गोसहस्रमुपाकुरु